Gemeente Amsterdam

Datum	9 juni 2021
Behandeld door	Stadsdeel Centrum
Kopie aan	Raadscommissie AZ
Onderwerp	Tussentijdse raadsbrief Aanpak Binnenstad over terugkeer drukte

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met de recente versoepelingen van de coronamaatregelen en het aanbreken van de zomer leeft Amsterdam weer op. Na een lange en noodgedwongen rustige periode met weinig bezoekers, gesloten culturele instellingen en dichte horecazaken begint de bedrijvigheid gelukkig op gang te komen. Amsterdammers zijn in toenemende mate te vinden buiten hun eigen stadsdelen, bezoekers komen weer naar de stad, en ook het (buitenlandse) toerisme keert terug in sommige delen van de stad. Met deze raadsbrief informeren wij u over de terugkeer van de bezoekers, en de maatregelen die het college treft om deze in goede banen te leiden. Hoewel drukte en overlast in de hele stad een thema zijn, richten de maatregelen in deze brief zich hoofdzakelijk op de binnenstad. Hier concentreren zich 's zomers de meeste (buitenlandse) bezoekers, en legt overlast door grote bezoekersaantallen relatief de grootste druk op de leefbaarheid. In april bent u per raadsbrief reeds geïnformeerd over de voortgang van de Aanpak Binnenstad, waarin een breed pakket aan maatregelen gericht op de binnenstad wordt ontwikkeld en uitgevoerd.

Amsterdam is een levendige en vrijheidslievende stad, waartoe bezoekers uit alle delen van de wereld zich aangetrokken voelen. Bedrijvigheid hoort bij onze stad. Bezoekers die met respect omgaan met Amsterdam en de Amsterdammers zijn altijd welkom geweest, en blijven dat vanzelfsprekend ook. Bezoekers die respectloos omgaan met onze bewoners en ons erfgoed zijn daarentegen *niet* welkom. De boodschap die wij voor hen hebben: kom niet naar Amsterdam.

De stilte en verlatenheid in het straatbeeld, veroorzaakt door de coronacrisis, ligt ons nog vers in het geheugen. Met de hele stad hopen wij deze periode eindelijk achter ons te kunnen laten. Tegelijkertijd wil het college niet terug naar de situatie zoals die was vóór corona, waarin het druktebeeld soms zeer nadrukkelijk werd bepaald door overlast en onbehoorlijk gedrag, met onhoudbare situaties in sommige delen van de binnenstad als gevolg. Het zal in de komende periode een uitdaging zijn om de terugkerende vrijheid en mogelijkheden in onze stad te vieren, de coronamaatregelen in het oog te houden, en tegelijkertijd de bezoekersstromen in goede banen te leiden en mogelijke negatieve gevolgen zoals overlast effectief te bestrijden

Voorbereidingen terugkeer drukte
Sinds de versoepelingen van 28 april en 17 mei jl. mogen horeca-ondernemers hun terrassen weer openen, is er weer meer mogelijk in de openbare ruimte, en wordt reizen niet langer in alle gevallen afgeraden. De effecten zien we terug in de stad: volle parken en terrassen, meer drukte in het openbaar vervoer, op de wegen en op het water, en meer levendigheid in de straten en op de pleinen. Bezoekersaantallen stijgen, en deze zullen naar verwachting verder toenemen na de aangekondigde versoepelingen van 5 juni en in het verdere verloop van de zomer.

De basismaatregelen die wij nemen lichten wij hieronder toe. Aanvullend op de basismaatregelen bereiden wij verdergaande maatregelen voor. Wat ons betreft liggen daarbij uiteenlopende opties op tafel. Deze worden verderop in deze brief toegelicht.

Basismaatregelen
De basismaatregelen die wij bij toenemende drukte in de binnenstad kunnen inzetten vallen grofweg uiteen in drie pijlers: handhaving en reiniging, crowd management en publieksvoorlichting.

1. **Handhaving en reiniging**
   Gemeentelijke handhavers zien samen met de politie toe op het handhaven van de openbare orde, naleving van de geldende (corona)regels en het tegengaan van overlast. Op gezette tijden en plaatsen, met name op uitgaansavonden en op de uitgaanspleinen en in het Wallengebied, worden zij ondersteund door hosts. Handhavers werken integraal in de openbare ruimte. Dat betekent dat op alle vormen van overlast en overtredingen actief wordt gehandhaafd. Daarbij zij aangetekend dat ook het aanspreken op hinderlijk gedrag vaak al effect sorteert. Op uitgaansavonden neemt de politie vanaf 02:00 de handhavingstaken in de binnenstad volledig over.

   De gemeentelijke handhavingscapaciteit voor de binnenstad bestaat uit 78 handhavers. Deze worden conform roostering en arbeidsafspraken ingezet. In weekendnachten is er ondersteuning beschikbaar vanuit de flexibele schil van de gemeentelijke handhavingsdienst. Op uitgaansavonden worden vanuit de politie standaard 24 agenten ingezet in de binnenstad, exclusief eventueel benodigde extra inzet.

   Op het gebied van afvalinzameling en reiniging van de openbare ruimte worden er enkele extra maatregelen getroffen. In het oostelijke deel van de binnenstad worden waar mogelijk ondergrondse containers geplaatst. In het Wallengebied is hiervoor onvoldoende ruimte en is inmiddels een proef afvalinzameling over water gestart. Direct na het ophalen van vuilnis wordt de openbare ruimte gereinigd. In het Wallengebied en in de Leidse- en Rembrandtpleinbuurt worden buurtconciërges ingezet.

Handhavingsprioriteiten
Handhavingsprioriteiten in de binnenstad zijn gericht op de noodwet covid-19, inzet in het Wallengebied, op het Rembrandtplein en op Leidseplein, het handhaven op overlast door personen, afval en milieu, en handhaven op overlast rond horecazaken en coffeeshops. Indien de situatie daarom vraagt kunnen deze prioriteiten snel herzien worden.

Handhaving op het water
In het vaarseizoen verschuift de inzet van handhaving op het water deels naar overlastbestrijding, zoals het handhaven op geluidsoverlast en vaarsnelheid. Reguliere handhavingswerkzaamheden op het water, zoals de vaarweg vrijhouden van stremmingen, controle op doorvaartprofielen, optreden tegen gezonken en verkeerd aangemeerde vaartuigen en het aanpakken van illegaal passagiersvervoer zullen dan vooral in de ochtenduren worden uitgevoerd. In de middag- en avonduren staat het handhaven op overlast op het water centraal.

Handhaving op woonfraude en illegale vakantieverhuur
Zodra de drukte toeneemt, gaat er vanuit wonen handhavingscapaciteit naar de aanpak van woonfraude en dan vooral naar de aanpak illegale vakantieverhuur en B&B.

2. Crowd management
Om drukte in goede banen te leiden staan verschillende maatregelen op het gebied van crowd management klaar om ingezet te worden. Op de uitgaanspleinen verstrekken hosts informatie aan bezoekers en wijzen ze hen op de gedragsregels, waaronder de anderhalvemeterregel. Ook vervullen hosts een signaalfunctie voor handhaving en politie. Op de Wallen worden de hosts daarnaast ingezet voor het managen van de bezoekersstromen.

In het Wallengebied kan éénrichtingsverkeer worden ingezet als druktebeperkende maatregel. De ervaring van afgelopen zomer is dat deze maatregel de doorstroomsnelheid bevordert. Indien de situatie daarom vraagt kan gedoseerde toegang worden ingezet. Hosts nemen in koppels positie in bij o.a. de Lange Niezel, Oudekerksplein, Stoofsteeg, Molensteeg, Monnikenstraat en Barndesteeg, eventueel ondersteund door verkeersregelaars. Bezoekers worden op deze manier gedoseerd tot het gebied toegelaten.

3. Publieksvoorlichting
Publieksvoorlichting is een belangrijk instrument in het informeren van bezoekers over gedragsregels en geldende normen, en kan daarnaast ook een rol spelen in het spreiden van bezoekers over de stad. In samenwerking met amsterdam&partners heeft de gemeente een aantal publiekscampagnes voorbereid. Deze campagnes richten zich op respectievelijk Amsterdammers, bezoekers en het tegengaan van ongewenst gedrag. De campagne Mijn Mokum wijst Amsterdammers en bezoekers uit de regio op typisch Amsterdamse locaties. De campagne beoogt bezoekers te spreiden over de stad en door de week. De campagne Stimulering Gewenst Gedrag richt zich op het tegengaan van ongewenst of overlastgevend gedrag, en is erop gericht overlast te verminderen. Deze campagne wordt zowel online als in de fysieke ruimte ingezet. De online inspiratie- en activatiecampagne tenslotte richt zich op het aantrekken van potentiële bezoekers uit Nederland en nabijgelegen landen voor een culturele stedentrip naar Amsterdam. De campagne Mijn Mokum is reeds gestart. De

campagne Stimulering Gewenst Gedrag en de inspiratie- en activatiecampagne starten beide op korte termijn.

Aanvullende maatregelen
Aanvullend op de hierboven geschetste maatregelen bereiden wij verdergaande maatregelen voor om in te zetten indien de situatie daarom vraagt. Wij realiseren ons dat deze aanvullende maatregelen ingrijpend maar wellicht noodzakelijk zijn om een positief effect op de leefbaarheid in de binnenstad te bewerkstelligen.

Extra inzet crowd management
Wij bereiden aanvullende crowd management-maatregelen voor, in te zetten indien grote drukte de leefbaarheid in de binnenstad verder onder druk zet. Daarbij kijken wij bijvoorbeeld naar het afsluiten van straten voor gemotoriseerd verkeer en de extra inzet van hosts en verkeersregelaars.

Aanwijzingsbesluit verbod lachgas en verbod alcoholbezit
De burgemeester heeft tijdelijk een extra bevoegdheid in de APV (artikel 2.16d) om plekken aan te wijzen waar het bezit van lachgas (en ook van alcohol en geluidsapparatuur) verboden is. Het moet hierbij gaan om locaties waarbij verwacht wordt dat de maatregelen op grote schaal niet zullen worden nageleefd, eventueel in combinatie met aanverwante overlast zoals hanggedrag op kades door groepen. Een aanwijzingsbesluit voor (een deel van) het Wallengebied is in voorbereiding, om in ieder geval lachgasbezit tijdelijk te verbieden. De raad wordt hierover nader geïnformeerd.

Verbod alcoholverkoop winkels
Vanaf 5 juni 2021 geldt op grond van de tijdelijke wet maatregelen covid-19 op alle dagen van de week een alcoholverkoopverbod vanaf 22 uur. Afgelopen periode was dit nog tot 20 uur. De komende tijd wordt de situatie met betrekking tot alcoholverkoop- en consumptie op de Wallen gemonitord, zodat de burgemeester zodra het nodig is net als vorige zomer een tijdelijk alcoholverkoop verbod in testellen op basis van artikel 2.17 lid 5 APV. De raad wordt ook hierover dan nader geïnformeerd.

Handhaven op autoslapen en eerder wielklemmen
We merken dat de eerste stroom bezoekers vanuit naburige landen nog veel met de auto naar het centrum komen, rondjes rijden en 's nachts parkeren op de grachten. Regelmatig komt daarbij het fenomeen 'autoslapen' aan de orde, en wordt er niet betaald voor het parkeren. Vanuit de autoluwe gedachte zijn er verschillende maatregelen in voorbereiding om niet-noodzakelijk verkeer zoveel mogelijk te beperken en daarbij meer verblijfsruimte ruimte te creëren. Zo wordt na de zomer gestart met de pilot 'intelligente toegang voor het Wallengebied', waarbij gedifferentieerd kan worden welke verkeerscategorieën nog worden toegelaten in het gebied. Via de gebruikelijke communicatiekanalen wordt gewezen op de P+R terreinen buiten de stad. Dat biedt geen soelaas voor komende zomer en versneld invoeren is gezien de benodigde (implementatie)termijnen niet mogelijk.

Om overlast te voorkomen zal een zogenaamd ‘slapersteam’ van de gemeentelijke handhavingsdienst twee keer per week controleren op nachtelijk autoslapen en daarop beboeten. Omdat er met de meeste buurlanden geen overeenkomst is om de boetes te innen via de reguliere kanalen maken we daarbij gebruik van de zogenaamde ‘parate executie’ waarbij de overtreders via een mobiel pinautomaat meteen kunnen c.q. ‘moeten’ afrekenen. Daarnaast wordt momenteel onderzocht wordt of we niet betalende (buitenlandse) auto’s eerder kunnen voorzien van een wielklem, of dat we anderszins juridische mogelijkheden vinden om boetes te kunnen innen bij het niet betalen van parkeergeld.

Tot slot
Met deze raadsbrief hebben wij u willen informeren over de maatregelen die wij treffen om de terugkerende drukte in de stad op te vangen. Een deel daarvan is u reeds bekend. Een ander deel betreft aanvullende maatregelen die momenteel worden voorbereid of onderzocht. Deze beogen vergaand bij te dragen aan het tegengaan van overlast en buitenproportionele drukte. Daartoe verkennen wij alle mogelijke instrumenten. De komende tijd blijven wij scherp in de gaten houden wat nodig is, en zullen wij ook handelen als de situatie daarom vraagt.

Samen met u hopen wij op een mooie zomer voor Amsterdam en alle Amsterdammers.

Namens het college,

Femke Halsema
Burgemeester

Victor Everhardt
Wethouder Economische Zaken

Mascha ten Bruggencate
Stadsdeelvoorzitter Centrum